

Statsrevisorernes Sekretariat
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

Den 14. april 2020

Redegørelse til Statsrevisorerne vedr. beretning nr. 10/2019 om kontrol med dyretransporter

I brev af 3. februar 2020 har Statsrevisorerne anmodet mig om at redegøre for de foranstaltninger og overvejelser, som beretning nr. 10/2019 om kontrol med dyretransporter har givet anledning til.

Indledende bemærkninger

Jeg noterer mig, at Rigsrevisionen konstaterer, at Fødevarestyrelsen har udført de typer af kontroller, som styrelsen skal, men at stikprøvekontrollerne ikke har været tilpasset udviklingen i antallet af grisetransporter, og at kontrollerne tillige ikke har været planlagt risikobaseret.

Ligeledes tager jeg det til efterretning, at Statsrevisorerne på baggrund af Rigsrevisionens beretning kritiserer, at Fødevarestyrelsen i undersøgelsesperioden ikke har anvendt alle sine sanktionsmuligheder og dermed ikke har sikret, at transportvirksomheder, der gentagne gange forbryder sig mod reglerne, sanktioneres effektivt. Rigsrevisionen nævner specifikt manglende anvendelse af forbud og administrativ frakendelse af transportautorisationer, samt risikoen for forældelse af sager fra returlogbogskontrollen.

Nedenfor vil jeg redegøre for de overvejelser og foranstaltninger, som Rigsrevisionens beretning har givet anledning til for Miljø- og Fødevareministeriet.

Overvejelser og foranstaltninger

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at Miljø- og Fødevareministeriets kontrol af lange grisetransporter i perioden 2008-2018 har været ineffektiv. Derved er der risiko for, at grisene kan være kommet til skade eller er blevet påført lidelse under transport.

Rigsrevisionen vurderer, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke har sikret, at der er gennemført en effektiv kontrol af lange grisetransporter i perioden 2008-2018. Det finder Rigsrevisionen utilfredsstillende.

Som det fremgår af beretningen, er antallet af stikprøvekontroller af dyretransporter ikke blevet reguleret siden 2008, hvor antallet blev reduceret i forbindelse med Veterinærförlig I. Efterfølgende er stikprøvekontrollen analyseret i 2016 i forbindelse med Fødevarestyrelsens serviceeftersyn af området for transport af dyr i tilslutning til Veterinærförlig II. Analysen anbefalede dengang, at stikprøvekontrollen revurderes. Dette er efterfølgende sket med den politiske aftale af 18. december 2018 mellem den daværende regering og Dansk Folkeparti, hvorefter antallet af stikprøvekontroller blev øget til 250 om måneden i 2. halvår 2019. Det blev desuden besluttet, at øge synstiden med 50 % i gennemsnit i en periode fra 15. august til 15. november 2019.

Jeg tager naturligvis kritikken alvorligt, og jeg har derfor besluttet, at videreføre den styrkede kontrol af dyrevelfærd under transport i form af både indladningskontrol og øget synstid i 1. halvår 2020 som afgifts-/gebyr-finansieret kontrol. Fødevarestyrelsen arbejder derudover p.t. på et nyt kontrolkoncept, og jeg forventer at fremlægge et forslag til det fremadrettede kontrolniveau og finansieringen af dette medio 2020.

For så vidt angår risikobaseret udpegning til kontrol, er der ligeledes allerede taget skridt til at adressere dette, idet udpegningen siden juli 2019 er udført som en stratificeret stikprøve, hvor der tages hensyn til udvalgte risikoforhold, herunder at flertallet af eksporter afgår fra samlesteder, ligesom der sikres en jævn fordeling af kontroller over året.

Jeg forventer derudover, at risikoudpegningen løbende justeres i takt med, at der genereres kontrolresultater fra de 250 indladningskontroller pr. måned, således at Fødevarestyrelsen gradvist går fra en simpel risikovurdering til en mere avanceret risikomodel til brug for kontroludpegningen.

Statsrevisorerne kritiserer, at transportører, der gentagne gange forbryder sig mod reglerne, ikke er blevet sanktioneret effektivt. Statsrevisorerne forventer, at Miljø- og Fødevareministeriet vil gøre brug af alle sanktionsmuligheder fremadrettet.

Kritikken baserer sig bl.a. på, at Fødevarestyrelsen ikke har sikret at transportører, der gentagne gange har forbrudt sig mod reglerne, er blevet sanktioneret effektivt, idet styrelsen ikke har udstedt forbud mod transporter eller inddraget autorisationer i perioden 2012-18, ligesom Fødevarestyrelsen ikke har haft den fornødne viden om tidligere sanktioner af transportører i kontrolsituationer for derved at sikre, at transportørerne bliver sanktioneret korrekt og effektivt. Desuden baserer Statsrevisorerne kritikken på, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke har haft overblik over, om styrelsen efterlever reglerne om at indberette

udenlandske transportørers overtrædelser i Danmark til de udenlandske myndigheder.

Rigsrevisionen vurderer, at Miljø- og Fødevareministeriet ikke har gjort brug af alle sine sanktionsmuligheder, og ministeriet har ikke sikret, at transportører, der gentagne gange forbryder sig mod reglerne, er blevet sanktioneret effektivt. Det finder Rigsrevisionen utilfredsstillende.

Jeg må desværre konstatere, at det er korrekt, at Fødevarestyrelsen i undersøgelsesperioden fra 2008-18 ikke har udstedt forbud mod transportører, til trods for at styrelsen har haft hjemmel til dette siden 2016, ligesom at der heller ikke er inddraget transportautorisationer.

Med ændringen af dyreværnsloven, der trådte i kraft 1. juli 2016, fik Fødevarestyrelsen mulighed for at nedlægge forbud. Anvendelse af forbud i kontrollen med dyretransporter på samlesteder og direkte fra besætninger har afventet fastlæggelse af retningslinjer for dette, hvilket først skete primo 2019, og forbud er derefter anvendt i kontrollen.

For så vidt angår fratagelse af autorisationer, er det Fødevarestyrelsens vurdering, som jeg kan tilslutte mig, at en administrativ fratagelse af autorisation forudsætter, at de øvrige sanktionsmuligheder er udtømt. Endvidere er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at dette er så indgribende et tiltag, at rettighedsfratagelse bør ske ved dom og dermed ikke bør ske administrativt (*Se Justitsministeriets redegørelse af 14. april 2003 (Alm. del – bilag 970) til Folketingets Retsudvalg*).

Men Fødevarestyrelsen har mulighed for at indstille rettighedsfrakendelse, når styrelsen udarbejder politianmeldelser, ligesom det gælder, at styrelsen vil tilbagekalde en virksomheds transportautorisation, når styrelsen modtager information fra anklagemyndigheden om, at virksomheden har modtaget en dom om frakendelse af rettigheden til erhvervsmæssigt at have med dyr at gøre.

Indstilling til rettighedsfrakendelse kan ske, når Fødevarestyrelsen ved anmeldelse af en overtrædelse til politiet vurderer, at der ud fra antal og alvor af tidligere kendte overtrædelser, foreligger en situation, hvor frakendelse bør overvejes. Fødevarestyrelsen kan således i politianmeldelsen indstille, at anklagemyndigheden ud over strafpåstanden ligeledes nedlægger påstand om frakendelse til retten til at beskæftige sig erhvervsmæssigt med dyr.

Generelt gælder, at styrelsen foretager anmeldelse til politiet i tilfælde af alvorlige eller gentagne overtrædelser.

En grundlæggende forudsætning for, at Fødevarestyrelsen kan indstille til en rettighedsfrakendelse er dog, at styrelsen har kendskab til alle afgørelser

på tidligere sager. I og med at alvorlige eller gentagne overtrædelser politianmeldes, udgøres kontrolhistorikken i stort omfang af afgørelser på disse politianmeldelser, som skal tilgå Fødevarestyrelsen fra det strafferetlige system i form af information om vedtagne bødeforlæg, domme eller eventuelt tiltalefrafald. Retssikkerhedsmæssigt er det meget vigtigt, at Fødevarestyrelsen får kendskab til alle afgørelser, så der sikres en ensartet opfølgning over for alle virksomheder. En vigtig forudsætning er således, at systemerne understøtter denne udveksling, og jeg støtter fuldt ud op om, at der arbejdes videre med dette, herunder gennem et forstærket samarbejde med anklagemyndigheden.

Det skal bemærkes, at ansvaret for indstilling til en rettighedsfrakendelse i forbindelse med behandling af en sag rejst af Fødevarestyrelsen ligger hos anklagemyndigheden, og det er Rigsadvokatens vurdering, hvorvidt der endeligt skal nedlægges påstand om rettighedsfrakendelse. Fødevarestyrelsen kan alene foreslå rettighedsfrakendelse, men anklagemyndigheden er ikke forpligtet til at følge dette forslag.

Som udmøntning af den politiske aftale om styrket kontrol af dyretransporter, er Fødevarestyrelsen desuden ved at undersøge muligheden for at etablere hjemmel til administrative bødeforelæg i dyrevelfærdsloven. Fordelene vil være en hurtigere og mere smidig administration hos Fødevarestyrelsen, samt en reduktion af belastningen hos politiet og anklagemyndigheden med disse sager. Endvidere vil virksomheder og besætningsejere opleve en hurtigere og mere konsekvent sanktionering af overtrædelser, hvilket vurderes at øge den præventive effekt.

Med hensyn til Statsrevisorernes kritik af, at Fødevarestyrelsen i undersøgelsesperioden ikke har haft overblik over sin egen efterlevelse af reglerne om indberetningen af udenlandske transportørers overtrædelser i Danmark til udenlandske myndigheder, må jeg må erkende, at dette er korrekt. Imidlertid har Fødevarestyrelsen i foråret 2019 fastsat procedurer for indberetning, videreformidling og journalisering af disse henvendelser, og der er således ligeledes fulgt op på dette kritikpunkt.

Jf. Rigsrevisionens hovedkonklusion er der i forbindelse med returlogbogskontrollen risiko for at overtrædelser begået i 2018 ikke bliver sanktioneret inden for forældelsesfristen på 2 år.

Efter det i sommeren 2018 stod klart, at sanktioneringen af returlogbøger ikke havde været tilfredsstillende i perioden 2012-2018, har Fødevarestyrelsen opnormeret bemanningen i den ansvarlige enhed. Medarbejderstaben er øget med syv nye medarbejdere, således at der nu er næsten dobbelt så mange medarbejdere som i juli 2018. Samtidig har styrelsen stort fokus på processtyringen og opgavernes organisering i

enheden, bl.a. for at sikre, at fremdriften i sagsbehandlingen løbende kan følges, ligesom det sikres, at der målrettet arbejdes på at indhente efterslæb på sagsbehandling, herunder sanktionering af returlogbøger.

Fødevestyrelsen er meget opmærksom på forældelsesfristen, og status for håndteringen af returlogbøgerne følges tæt på ledelsesniveau og i styrelsens direktion. Indtil efterslæbet er indhentet, kan Fødevestyrelsen ikke udelukke, at sager eller dele af sager forældes.

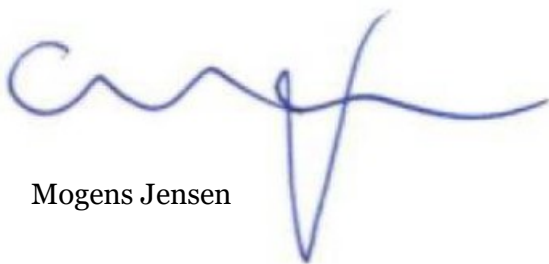
Dette skyldes, at ikke-indsendte returlogbøger kan indeholde information om, at der er sket en eller flere overtrædelser af transportreglerne. Fødevestyrelsen kan i disse tilfælde i sagens natur først anmelde sagen, når og hvis returlogbogen bliver tilgængelig for styrelsen. Dog vil den manglende indsendelse af returlogbogen blive politianmeldt.

I øvrigt

Som nævnt herover arbejder Fødevestyrelsen desuden p.t. på udviklingen af et nyt kontrolkoncept for dyretransporter, som jeg forventer at præsentere for Folketinget medio 2020 med henblik på, at dette kan danne udgangspunkt for den fremadrettede kontrol på området.

Afslutningsvis skal jeg bemærke, at en kopi af dette brev er sendt til Rigsrevisionen.

Med venlig hilsen

Mogens Jensen